

Sygn. akt III AUa 196/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. w Lublinie

sprawy M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 28 grudnia 2012 r. sygn. akt VI U 750/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 196/13

UZASADNIENIE

M. T. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 15 maja 2012 roku dotyczącej odmowy przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniósł, iż pracował w warunkach szczególnych w Fabryce (...) w R. w okresie od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku jako wybijacz odlewów i suwnicowy przy wywozie odlewów z odlewni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca nie posiada udowodnionego okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresu od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku w Fabryce (...) w R. na stanowisku suwnicowy w odlewni, wybijacz odlewów, bowiem w świadectwie pracy w warunkach szczególnych nie określono charakteru wykonywanej pracy w warunkach

szczególnych według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. „w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze”. Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił okres ubezpieczenia w wymiarze 29 lat, 2 miesiące, 25 dni.

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. T. prawo do emerytury od dnia 27 kwietnia 2012 roku.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

M. T. w okresie od 3 października 1969 roku do 31 grudnia 1994 roku był zatrudniony w Fabryce (...) w R. na podstawie umowy o naukę zawodu, a następnie na podstawie umowy o pracę na czas nie określony. Początkowo M. T. pracował na stanowisku tokarza, a od 27 stycznia 1977 roku na stanowisku robotnika transportowego- kierowcy wózka transportowego

W dniu 23 października 1977 roku M. T. po odbyciu kursu, uzyskał uprawnienia do obsługi suwnic typu III S. Od dnia 1 maja 1978 roku M. T. pracował na stanowisku suwnicowego w Dziale O. Na tym stanowisku T. wykonywał czynności związane z wybijaniem odlewów oraz transportowaniem odlewów suwnicą na Dział O.(1) W Fabryce (...) w R. były odlewane różnego rodzaju żeliwne urządzenia rolnicze i ich części, studzienki kanalizacyjne, części do betoniarek. Odlewy były wykonywane na Dziale O. przez formierzy ręcznych. Po wyjęciu odlewów z formy przez formierzy, M. T. zajmował się wybijaniem odlewów z masy formierskiej (piaskowo-bitumicznej) dwukilowym młotkiem. Następnie ładował ręcznie odlewy o wadze 5-20 kilogramów do pojemnika podwieszanego do stacjonarnej suwnicy i transportował na Dział O.(1) Odlewy o dużym ciężarze i gabarytach, M. T. mocował linami pojedynczo lub po dwie sztuki i transportował suwnicą, którą operował za pomocą mechanizmu sterującego-pilota. M. T. pracował w systemie dwuzmianowym od godziny 6.00 do godziny 14.00 lub od godziny 14.00 do godziny 22.00, zamiennie z J. S.. Około 2/3 czasu M. T. przeznaczal na czynności związane z obijaniem odlewów, a 1/3 czasu na transport odlewów suwnicą. Na Dziale O. panowała wysoka temperatura w związku z pracą pieca odlewniczego, panowało duże zapylenie, które powstawało z oparów powstających przy zalewaniu form odlewniczych oraz duży hałas wytwarzany przy ubijaniu masy formierskiej oraz wybijaniu odlewów młotkami przez formierzy. W związku z warunkami pracy, M. T. otrzymywał dodatek szkodliwy oraz posiłki regeneracyjne.

Od dnia 17 maja 1993 roku M. T. wykonywał obowiązki portiera w dziale NB. .

M. T. w dniu 29 marca 2012 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 15 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił M. T. przyznania prawa do emerytury.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie natomiast z ust. 2 przytoczonego wyżej artykułu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Do wnioskodawcy ma zastosowanie § 4 ust. 1 rozporządzenia, w myśl którego pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W myśl § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia okresami pracy

uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Bezspornym jest, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny 60 lat, udowodnił wymagany 25 letni okres zatrudnienia, nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy. Sprawą sporną pozostaje ustalenie czy wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat w spornych okresach i staż ten osiągnął przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Wnioskodawca złożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 14 stycznia 1998 roku z którego treści wynika, że był zatrudniony w Fabryce (...) w R. w okresie 3 października 1969 roku do 31 grudnia 1994 roku zaś w okresie od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace obsługa suwnicy, wybijanie masy formierskiej z odlewów na stanowisku suwnicowy w odlewni, wybijacz odlewów – wymienione w Dziale III poz. 23 i 86 załącznika nr 1 zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku „w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego” (Dz. Urz. MHiPM Nr 1 – 3 poz. 1). Z kolei ze świadectwa pracy z dnia 30 grudnia 1994 roku wynika, że wnioskodawca w okresie od 3 października 1969 roku do 31 grudnia 1994 roku był zatrudniony w w/w Zakładzie kolejno na stanowisku: pracownika młodocianego – przyuczenie do zawodu, tokarza oraz suwnicowego oraz na stanowisku portiera.

Z obszernej dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy, a zwłaszcza wypowiedzenia zmieniającego umowę o pracę, kart obiegowych, angaży wynika, że w okresie od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku pracował przy obsłudze suwnicy, w pełnym wymiarze czasu pracy. Wedle angaży od dnia 26 maja 1992 roku powierzono wnioskodawcy obowiązki formierza ręcznego w dziale TO, a od dnia 6 stycznia 1993 roku wybijacza mas i rdzeni.

Treść dokumentacji pracowniczej znajduje potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawcy i świadków. Organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów, które przeczyłyby ustalonemu stanowi faktycznemu. Sąd wskazał, że organ rentowy przyznał pracującemu na tym samym stanowisku J. S. wcześniejszą emeryturę z uwzględnieniem okresu pracy na stanowisku suwnicowego w Fabryce (...) w R..

Ze stanowczych i zgodnych zeznań wnioskodawcy i świadków wynika, że M. T. przez cały okres od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku pracował przy obsłudze suwnicy i wybijaniu odlewów. Wnioskodawca zaprzeczył, aby wykonywał czynności formierza, czy też wybijacza mas i rdzeni na początku lat dziewięćdziesiątych. Sąd I instancji zaznaczył, że wykazane w angażach stanowiska pracy formierz oraz wybijacz mas i rdzeni również stanowią pracę w warunkach szczególnych.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego i powyższych rozważań, Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca M. T. w okresie od 1 maja 1978 roku do 16 maja 1993 roku (**15 lat, 16 dni**) stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów wskazane w wykazie A dział III pkt. 23 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku „w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze” oraz zajmował się obsługą suwnic wskazane w wykazie A dział III pkt. 86 w/w rozporządzenia, na stanowisku wybijacz odlewów oraz suwnicowy w odlewni. Stanowiska te wymienione są w Dziale III poz. 23 pkt. 8 oraz w Dziale III poz. 86 pkt. 17 zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku „w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego”.

Sąd podkreślił, że ustalając okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik nie otrzymał wynagrodzenia lub świadczenia, a w tym urlopów bezpłatnych. Okres urlopu wypoczynkowego oraz otrzymywany przez pracownika po 14 listopada 1991 roku zasiłek chorobowy traktuje się na równi z okresami wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze. Dlatego też, Sąd Okręgowy zaliczył wnioskodawcy okresy pobierania zasiłku chorobowego od 23 listopada 1991 roku do 14 maja 1993 roku do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy uznał, iż łączny udowodniony przez M. T. staż pracy w warunkach szczególnych wynosi **15 lat, 16 dni**.

W myśl art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wniosek w sprawie niniejszej wpłynął do organu rentowego 29 marca 2012 roku, zaś wiek 60 lat M. T. osiągnął w dniu 27 kwietnia 2012 roku i z tym dniem spełnił przesłanki nabycia prawa do emerytury.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc oraz art. 32 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych w R. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucił :

- naruszenie przepisów prawa materialnego - błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust.2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) poprzez zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu pobierania zasiłków chorobowych, a w konsekwencji przyznanie prawa do emerytury osobie nie spełniającej warunków do przyznania tego świadczenia.

Podnosząc powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy kwestionuje jedynie zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu pobierania przez wnioskodawcę zasiłków chorobowych w ilości 7 miesięcy i 23 dni.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku a więc nie zachodzi potrzeba ich powtarzania.

Zarzuty podniesione w apelacji są bezzasadne.

Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że okresy, w których M. T. pobierał zasiłek chorobowy po 15 listopada 1991 r. będąc zatrudnionym w Fabryce (...) w R. , powinny zostać zaliczone do okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z sumowania okresu bezspornego (14 lat, 4 miesiące i 23 dni) oraz okresów, za które pobierał zasiłek chorobowy (7 miesięcy i 23 dni) wynika , że wnioskodawca legitymuje się okresem przewyższającym wymagany ustawowo 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca spełnił więc wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Przy ustalaniu okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, do ustalenia uprawnień emerytalnych na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.XII.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009 r. poz. 153 ze zm.) nie wyłącza się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14.XI.1991 r. otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Orzecznictwo w tej mierze jest już utrwalone (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27.XI.2003 r. III UZP 10/03/OSNP 2004/5/87; wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23.IV.2010 r. II UK 313/09 – Lex nr 604213).

Sąd Apelacyjny Lublinie orzecznictwo to podziela i nie znajduje żadnych podstaw do odstąpienia od jednolitej linii orzecznictwa.

Dodać jedynie należy, że nieuwzględnienie okresów pobierania zasiłków chorobowych do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie znajduje żadnego uzasadnienia w powszechnie obowiązujących przepisach. Ani bowiem przepisy obowiązujące przed dniem 1 stycznia 1999 r., ani obecnie obowiązujące w tym zakresie unormowania, nie dają wystarczających podstaw do wykonania takich odliczeń. Należy podkreślić, że art. 184 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy jest przepisem, który jednoznacznie stwierdza, że okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ocenia się w świetle stanu prawnego obowiązującego do dnia 1 stycznia 1999 r., a zatem ze stażu tego nie można, bo brak ku temu podstawy prawnej, odliczyć okresów niezdolności do pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy. Regulacja ta wynika z art. 32 ust. 1a ustawy i została wprowadzona od dnia 1 lipca 2004 r. przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1264), jednak art. 184 ogranicza wyraźnie zakres zastosowania art. 32, jedynie do oznaczenia przesłanki wieku emerytalnego, nie zaś do wszystkich wskazanych tam przesłanek ustalania uprawnień emerytalnych. Oznacza to, że art. 184 ustawy emerytalnej stanowi samodzielną podstawę do nabycia prawa do emerytury. Zasady uzyskania emerytury w obniżonym wieku zostały w nim bowiem uregulowane w sposób wyczerpujący i pełny, zaś odwołanie do art. 32, 33, 39, 40 odnosi się tylko do wieku emerytalnego określonego w tych przepisach, bez odwoływania się do pozostałych wymogów związanych z tym wiekiem. Pogląd ten znajduje oparcie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2007 r., I UK 62/07 (OSNP 2008/17-18/269) oraz uchwale Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r., II UZP 14/06 (OSNP 2007/13-14/199). Po dokonaniu wykładni art. 32 i art. 46 ustawy Sąd Najwyższy podsumował, że przepis art. 184 jest samodzielną podstawą w zakresie warunków do nabycia prawa, z wyjątkiem wieku emerytalnego.

W tym stanie rzeczy apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.